

ÅRSPLAN 22/23 FOR YTTEREN MILJØBARNEHAGE

Ytteren miljøbarnehage er en kommunal heldagsbarnehage med 47 barn. Barna er fordelt på 3 avdelinger; Knerten for de yngste, Tusenbeinet for de mellomste og Regnbuen for de eldste.

Organisering av barnehagen

- **Styrer:** Bjørg Forseng.
- **Avdelingen Knerten med 13 barn**
 - Ann K. Storvik – leder
 - Mailen Sandhei
 - Jonny J. Vollan
 - Veronika J. Nilssen
 - Via E.Hanssen- Wold
 - Celine Trøen - lærling
- **Avdelingen Tusenbeinet med 13 barn**
 - Mariann W.Lervik – leder
 - Hege Kristiansen
 - Bente Halsil
 - Kristin Ytregård
 - Johanne AA Nyland- lærling
- **Avdelingen Regnbuen med 21 barn**
 - Tove Lise Edin - leder
 - May Britt Nordeng
 - Trine P. Nordeng
 - Therese Kristoffersen
 - Bente Bjerkli

Miljøbarnehagen på Ytteren

Ytteren barnehage er en Miljøbarnehage. Dagens barn er morgendagens voksne,

og de trenger holdninger og verdier, kunnskap og erfaringer som hjelper dem med oppgaven de har foran seg – å ta vare på jordkloden.

Allerede i 2005 mottok vi Rana kommunes Miljøvernpris. Og i 2009 ble barnehagen kvalifisert til Grønt Flagg for det arbeidet vi gjør innenfor miljø. Vi er den eneste barnehagen i Rana med Grønt Flagg, og èn av 3 barnehager i Nordland.

Det Grønne Flagget må man kontinuerlig jobbe for å få beholde.

Første året fikk vi flagget for innsatsen vi allerede gjorde med vektlegging på gjenbruk og resirkulering. Andre året involverte vi nærmiljøet ved å ha innsamlings-aksjoner Hopmoen rundt, samt opprette arbeidsavtale med Coop og Kiwi om plukking av søppel rundt butikkene, og ned Langdalen.

Deretter gjennomførte vi "Barn hjelper barn". Så ble vi «Havfaddere» gjennom WWF. Forurensningen i havet vekker bekymring også hos barna. Medlemskapet der finansieres med å pante flasker og bokser.

Vi har også jobbet med «Fra jord til bord». Egen kompostert jord, paprika, agurk og tomat, og kjøkkenhage med gressløk, jordbær, salat, squash, gulrot og erter.

I fjor hadde vi som tema «Å ta vare på». Hovedområder var Naturen, Uteområdet i barnehagen, Materiell, leker og bøker, Mennesker, andre og hverandre, samt Naturressurser – fornybare og ikke fornybare.

Årets satsingsområde er Bua. Bua skal være et tilbud internt i barnehagen for gjenbruk og bytte av klær, leker, bøker og annet utstyr for barn. Bua skal etableres på Knerten, skal se ut som en innbydende butikk og være et gratis tilbud internt.

Søknad om godkjenning av prosjektet ble særdeles godt tatt imot hos Grønt flagg.

[Gjenbruk som estetisk uttrykk.](#)

I 2015 gjorde vi et utsmykningsoppdrag for Campus Helgeland. Der viser vi hvordan verdiløst og ødelagt materiell blir til estetiske og spennende dekorasjoner.

I 2015/16 gjorde vi ett-par oppdrag for HAF. Sammen med Askeladden Brukthandel møblerte og dekorerte vi til julefesten deres i nybygget - alt i gjenbruk, og utpå sommeren ble utsmykningen i samme bygg ferdigstilt.

November 2016 mottok vi Utdanningsforbundet Klimapris. Den gis til den/de som utmerker seg innenfor miljøarbeid. I fjor deltok vi i utsmykningen av Barne- og Familiekontoret i byen sammen med andre barnehager i Rana.

I 2019, til vårt eget 30-årsjubileum, laget vi en utsmykning til oss selv. De tre sirklene dekorert med metall, slagg og tre-materiell henger på ytterveggen ved porten. På denne måten ønsker vi å synliggjøre gjenbruk også som estetisk uttrykk.

I begrepet Miljø legger vi

- **Natur og miljøvern;** herunder bruk av naturen både til rekreasjon og mat-auke, ryddeaksjoner i nærmiljøet, kompostering, og detaljert søppelsortering.
- **Saker & ting;** dvs. vi støtter ikke bruk-og-kast mentaliteten, vi tar vare på leker og inventar, vi reparerer, vi resirkulerer, og bruker mye "verdiløst" i våre aktiviteter. Vi er engstelige for overfloden.
- **Mennesker og vennskap** "*uten vennskap – intet liv*" (Cicero). Fokusområder er vennskap, god oppførsel, vanlig høflighet, og det å lære seg å forhandle og samarbeide med andre.
- vi er dessuten sertifisert som Livsgledebarnehage. Før Covid-19 hadde vi jevnlig kontakt med de eldre på Bo-senteret på Ytteren. Under pandemien måtte vi ta en pause pga smittefaren. Ny oppstart avventes inntil videre.

Vårt motto er; "*Med vekt på varige verdier*", og det skal merkes i alt vi gjør og sier.

Reggio Emilia.

Ytteren miljøbarnehage er inspirert av Reggio Emilia filosofien. Vårt utgangspunkt er at alle barn er kompetente og ressurssterke. De er kreative og selvstendig tenkende mennesker, med evne til å skape og forandre. De er nysgjerrige og undrende, de er forskere på jakt etter "hva" og "hvorfor".

Kunnskap skapes i samspill mellom mennesker, og mellom mennesker og omverden. I Ytteren miljøbarnehage vil vi verne om nysgjerrigheten, og støtte det forskende barnet. Vi skal være medforskende voksne som ikke formidler svarene, men som stiller spørsmålene som gir ny næring til forskingen.

Fysisk miljø omtales i Reggio Emilia filosofien som "*den tredje pedagog*". Fysisk miljø og materialer skal være utfordrende og innby til utforskning." *Ledigang er roten til alt ondt*". Vi jobber hele tiden med rommene. Å skape spennende rom som innbyr til aktivitet. Hva er barna opptatt av? Hva sier rommet? Hva er barna konsentrert om? "*Når barna er konsentrert, lærer de konsentrasjon*". "*Når barna er ukonsentrert, lærer de ukonsentrasjon*".

Gjenbruksstasjon – ReMida.

Husker dere Kong Midas? Alt han tok i ble til gull...

Av erfaring vet vi at materialets innkjøpspris ikke er avgjørende, men det er de muligheter og utfordringer som materialet gir, som er spennende. Barn er født med fantasi og kreativitet. Melk- og brødkassene fra Sjule (oops) inspirerer til aktivitet og kreativitet (bygger tårn, hundehus, lekestue), en planke kan holde to barn opptatt hele dagen, og med en avkappet vannslange får man kontakt med verdensrommet.

Vi utfordrer barnas fantasi og skaperevne ved å tenke mangfold i materialet vi tilbyr. Vi samler på alle tenkelige, og utenkelige, saker og ting. Små ting som ispinner, korker, knapper, skjell, doruller, bokser, blomster-potter (de myke av plast), andre bokser og esker, ting av metall, og større ting som rørdeler, planker, kabeltromler, rør, deler av vannslanger og mye annet spennende.

Vi har kontakt med noen Rana-firma som samler til oss, men også personale, barna og foreldre bidrar til vårt lokale ReMida-lager. Og trenger vi noe spesielt, finner vi oftest noen som har det. Ingenting er ubrukelig i våre øyne. Alt kan brukes til *noe*.

«Søppel er ikke søppel før du kaster det» (Asgeir – sjefen over alle sjefer).

Barnehagelovens § 1; Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Omsorg

Barna skal bli sett og anerkjent som et eget individ med egne interesser og behov. Barn som gråter, skal alltid få trøst. Barna skal få dekket sine behov for ro og hvile.

Dette gjør vi ved å;

- ha primærkontakter til alle barna fra første dag
- være til stede og engasjerte i barnas hverdag
- fokusere på trygghet og tilknytning
- være oppmerksomme, lyttende og anerkjennende
- vise interesse og veilede barna
- ta oss tid i overgangssituasjoner slik at de blir gode for barna
- legge inn tid til hvile og rolige aktiviteter

Slik lykkes barna med tilvenningen.

Se vedlegg.

Lek

Barna skal få bearbeide og utvikle sine erfaringer gjennom leken. Barna utvikler sosial kompetanse gjennom lek og samspill med andre. Alle barn skal få utvikle seg i, og gjennom lek med andre. Leken skal være lystbetont og ha en egenverdi for barna.

Dette gjør vi ved å;

- lage rom og tid for lek ut fra barnas interesser
- støtte barna i leken og legge opp til utvikling av lekekompetansen
- delta i barnas lek
- legge til rette for at barn kan knytte vennskap i leken
- oppmuntre til lek, og interessere oss for leken og lekemiljøet

Læring

Barna skal oppleve læring gjennom utprøving og mestring i hverdagen. Barna skal få utvikle sin medfødte nysgjerrighet og forskertrang. Barnas interesser skal være utgangspunktet for utforsking- og lærings situasjoner.

Dette gjør vi ved å;

- legge til rette for mestring, utvikling og læring gjennom lek, prosjektarbeid og hverdags situasjoner
- oppmuntre barna til å finne løsninger selv, og veilede dem i dette
- fokusere på barnets iboende ressurser
- veilede og støtte barna i læringsprosessen
- se på barnet som ressurssterkt og kompetent

Danning

Barna skal bli kjent med seg selv og egne reaksjoner, samt utvikle forståelse for andre. De skal oppleve å være en del av ei gruppe og et samfunn. De skal bli hørt, og utvikle evne til å uttrykke egne meninger og behov, tro på seg selv og egne evner.

Dette gjør vi ved å;

- ha en anerkjennende holdning til barnas følelser og meninger
- jobbe med sosial kompetanse i hverdagen
- jobbe med å styrke barns medvirkning, og la demokratiske prinsipper komme til syne i barnehagedagen
- møte barna med å akseptere kritiske meninger og refleksjoner
- ha fokus på den gode samtalen, og ta oss tid til å lytte

FAGOMRÅDENE

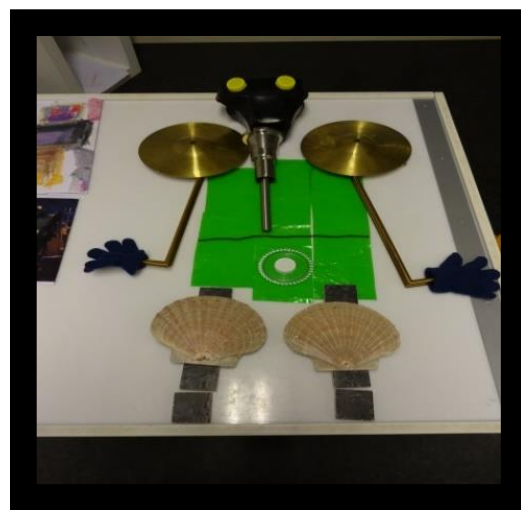
Rammeplanen skisserer 7 fagområder som barnehagen skal jobbe i forhold:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene opptrer sjelden isolert. Gjennom tema og prosjektarbeid gjennom hele året sikres det også at målene i fagområdene oppnås.

I løpet av året vil avdelingene jobbe med ett eller flere prosjekter. Vi skal i lag med barna finne rariteter og spørsmål som skal undersøkes. Vi skal forske, prøve ut og sette fram hypoteser. Barna skal få oppgaver, problemstillinger og utfordringer. Vi vil legge vekt på at barna skal samarbeide og bruke hverandre i jobbingen. Utforskning og samarbeid er viktige redskaper.

Underveis skal det observeres, dokumenteres og reflekteres. Hva betyr dette? Hva vil dette si for den videre jobbingen? Hvordan gå videre nå? Og ikke minst; vise fram barnas kompetanse og læringsstrategier, og dele på opplevelser og erfaringer.

Realfag – naturfag, biologi, matte, fysikk og kjemi, bygg og konstruksjon.

Ettersom Rana er en realfagkommune, er det naturlig at disse fagene skal være godt synlige hos oss. Gjennom månedsbrev og dokumentasjon vil dere se hvordan vi jobber med realfagene.

Estetiske fag – forming, musikk og drama.

Kreativitet og skapende virksomhet er viktig i vår virksomhet. Evne til å skape og forandre, bruke fantasien og få til det man så for seg. Tro på seg selv og egne evner.

Høsten -21 ble vi med i ReKom. Det er en innføring/etterutdanning i Reggio Emilia tenkingen i regi av Rana kommune. Ledere er Mona Nicolaysen og Kari Carlsen fra RE-Norge. Tema er bl.a. Når vi former, formes vi, Barnet som subjekt, Fysisk miljø.

Plan og planarbeid for Barnehageåret 2022/23;

Utgangspunkt for vårt ståsted og arbeid er Lov om barnehager og Rammeplanen; formål og innhold, verdigrunnlag og fagområder, barns medvirkning og samarbeid barnehage heim. Vi vil jobbe tverrfaglig og ta i bruk alle fagområdene i løpet av året.

Vi skal være gode pedagoger, og ha et gjennomtenkt fysisk miljø. Vi skal legge til rette for variasjon og meningsfulle aktiviteter og utfordringer innenfor fagområdene.

Gjenbruk skal være godt synlig i barnehagen – både i materiell, rom, aktiviteter og konstruksjoner. Det skal gi læring og utfordringer, samt erfaringer som barna kan bruke i avgjørelser og atferd for å fremme en mer bærekraftig framtid.

Grunnleggende plattform, eller de fem «søylene», for generelt arbeid kontinuerlig, er:

Gruppetilhørighet – fra JEG til VI – barnet som subjekt og medborger.

Natur og Miljø, Skapende fag. Gjenbruk og Konstruksjon – variasjon.

Utforskning og Fordypning – jobbe med tema over tid, utvide i bredde og dybde

Fysisk miljø som den tredje pedagog – rommets kraft

Refleksjon og pedagogisk dokumentasjon.

Fokusområder inneværende barnehageår er;

Utforskning og fordypning – utvidelse og fornying.

Fysisk miljø som den tredje pedagog – rommet og materialenes kraft.

Kritisk refleksjon og dokumentasjon for å skape endring og bevegelse.

Hvordan avdelingene kommer til å jobbe med disse utvalgte «søylene», vil gå fram av dokumentasjon, månedsbrev og ukeslutter i tiden framover.

Natur- og miljøarbeid;

Arbeidet innenfor natur og miljø skal ha utgangspunkt i «Ta vare på». Med bakgrunn i kunnskap om klima- og miljøpolitikk, egne erfaringer, ødeleggelser og hærverk i nærmiljøene, ensomhet og fremmedgjøring i samfunnet, har vi valgt følgende områder:

- **Naturen**
 - Insekter, dyr og fugler
 - Trær og blomster
 - Plukke søppel
- **Uteområdet i barnehagen**
 - Passe på det vi har
 - Plante blomster, etablere møteplasser
 - Fornye, reparere og vedlikeholde
- **Materiell, leker, bøker**
 - Reparere
 - Være nøysom i forbruk og innkjøp
 - Gjenbruk, bytte, gi bort
- **Mennesker, andre, hverandre**
 - Hvordan er vi mot hverandre
 - Tema «følelser»
 - Turvenn, vennebenker, kontakt med eldre og andre
- **Naturressurser – fornybare og ikke fornybare**
 - Kjøkkenhagen, matauke fra naturen, handle lokalt, bruke opp rester
 - Energi/strøm som vann, vind, sol (vannhjul, vindmøller, solcellepanel)

På hver sine måter, og med ulik tilnærming og vektlegging, vil de tre avdelingene jobbe med disse områdene.

Som sikring for progresjon på fagområdene for alle aldergrupper.

Se vedlegg.

Overgang barnehage skole «Da klokka klang»:

[Plan for overgang fra barnehage til skole - Da klokka klang](#)

Helsefremmende barnehage.

I 2011 ble Ranas barnehager "Helsefremmende barnehager".

Det innebærer at man skal ha fokus på 10 anbefalte områder, bl.a.;

- daglig fysisk aktivitet – høyere puls minst 90 minutter pr. dag
- sunt kosthold – dvs. følge Statens anbefalinger for kosthold
- naturopplevelser – gi utfordringer, ha fokus på mestring og robuste barn
- barnehagen har fokus på god hygiene
- barns medvirkning vektlegges

- barnehagen er tobakks- og snusfri

Kosthold – en sunn sjel i et sunt legeme.

Vi er opptatt av å ha grønn linje også i matveien. Det betyr grovest mulig brød, sunt pålegg, minst mulig sukker og fint mel, mye grønnsaker og frukt, og det riktige fettene – samt mer fiskeprodukter i matlagingen. Og tørstedrikken er vann, vann, vann.

Inneværende år har vi for første gang matpakkeordning for de eldste barna. Det inne-bærer at alle har matpakke med heimefra. Vi har tydeliggjort at matboksen skal inneholde sunn og ernæringsrik mat. Melk får de i barnehagen. Dette frigjør tid for pedagogene - fra kjøkkenet til barna. Dessuten blir det mye enklere å kunne spise utendørs; på altanen, i gapahuken, på turer oa. En populær ordning for oss alle.

Av og til har vi varme måltider. Når og hva varierer fra avdeling til avdeling. Uansett følger vi Statens anbefalinger for kosthold og ernæring i barnehager.

Barnas bursdag feirer vi – men ikke først og fremst med mat. Vi feirer barnet med krone og flagg, samlingsstund og sang.

Fysisk aktivitet / bruk av uterommet.

Vi kan hele tiden bli dyktigere i å bruke *uterommet*.

Det betyr at vi fortsatt skal satse mye på fysiske aktiviteter, uteliv og friluftsliv.

Vi skal være mye ute, gå mye på tur, utforske naturen, følge barnas undringer og spørsmål, bruke naturens lekeapparater, lage mat ute osv.

Uterommet er et rom som gir god plass, og med andre utfordringer enn det vi finner i inne. Antall konflikter går ned, og antall vennskap øker.

Trafikksikker barnehage.

Ifølge Rana kommunes plan for trafikksikkerhet vil det bli søkt om godkjenning som trafikksikker kommune i løpet av 2021. For barnehagene innebærer dette følgende:

- Trafikksikkerhet i barnehagen

- trafikkopplæringen integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan
 - barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker adferd ved kjøp av transporttjenester
 - barnehagens ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på tur
 - barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport.
- Trafikkopplæringen i barnehagen
 - Barna lærer trafikkregler for fotgjengere
 - Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken
 - Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelmer og refleks
 - Samarbeid mellom barnehage og hjem
 - Barnehagen har rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse gjennomgås årlig med foreldre og ansatte.
 - Barnehagen påvirker foreldrene å sikre barna på vei til og fra barnehagen
 - Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er et årlig tema på foreldremøter

Månedsbrev.

Månedsbrevene erstatter tidligere periodeplaner. De beskriver livet på avdelinga, hva barna og voksne er opptatt av, utfordringer og aktiviteter – både det som har vært og det som kommer, i den grad vi kan forutse det.

Dokumentasjon.

Barnehagen skal være en lærende organisasjon som har rutiner og metoder for å sikre at man hele tiden lærer av egen praksis. Gjennom dokumentasjon kan vi gi foreldre, lokalmiljø og barnehagemyndighet informasjon om vår virksomhet som gir mulighet til å fornye og forbedre barnehagen.

Vi skal dokumentere hva barna opplever, hvordan de trives og hva de lærer i barnehagen. Et etisk perspektiv må legges til grunn når barnehagen dokumenterer barns lek og læring. Dokumentasjonen skjer både muntlig, skriftlig, med bilder og film. Den nedfelles i månedsbrev, ukeslutter, er på veggene og i rommene for øvrig.

Dokumentasjon knyttet til enkeltbarn kan nyttes i tilknytning til samarbeid med hjelpeinstanser utenfor barnehage når dette skjer i samarbeid og forståelse med barnets foreldre/foresatte.

Vurdering

«Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende.» (RP)

Områder som skal vurderes er

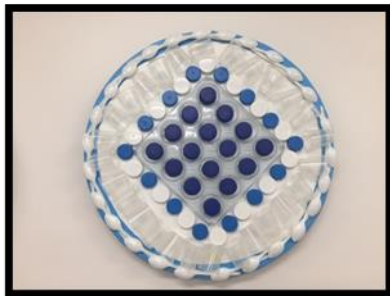
- Barnas trivsel og mulighet for medvirkning
- Barnas utvikling og læring
- Barnehagens arbeid med fagområdene
- Foreldrefornøydheten/foreldresamarbeidet

Dette gjør vi

- Fortløpende refleksjon og diskusjon i med barn og foreldre og personalet imellom. Dokumentasjon (se ovenfor) blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den. Nye tiltak lages.
- Jevnlig evaluering av avdelingsplaner og fagplaner. Gjøres på avdelingsmøter, personalmøter og på planleggingsdager (5 dager pr. år). Hvor er vi? Når vi målene vi har satt? Skjer det vi vil skal skje? Avhengig av hvilke vurderinger som gjøres endres planene eller planene videreføres.
- Henvendelser fra foreldrene (bekymringer, behov, klager) registreres daglig. Rapporteres inn til styrer hver måned. Tiltak gjøres der det er nødvendig. Klager ansees som avvik og rapporteres inn umiddelbart.
- Samarbeidsutvalget orienteres i møter høst og vår. Dersom spesielle saker inntreffer innkalles til eget møte i utvalget.

Samarbeidspartnere

- Barne- og familietjenesten (Barnevernet, Familiekontoret, Helsestasjonen)
- BUP og PP-tjenesten

Kontakt med barnehagen

Hjemmesider.

Barnehagen har nettside på Rana Kommunes hjemmesider; www.rana.kommune.no.

Telefonnummer:

Styrer	41 51 88 71
Ytteren miljøbarnehage	95 25 36 20
Avd. Regnbuen	95 25 36 22
Avd. Tusenbeinet	95 25 36 23
Avd. Knerten	95 25 36 24

Mailadresse;

Bjorg.Forseng@rana.kommune.no